

II

(Незаконодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/1369 НА СЪВЕТА

от 5 август 2022 година

относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 122, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Руската федерация, която е основният външен доставчик на газ за Съюза, започна военна агресия срещу Украйна – договаряща страна на Енергийната общност. Ескалацията на руската военна агресия срещу Украйна от февруари 2022 г. насам доведе до значително намаляване на доставките на газ в умишлен опит за използване на газа като политическо оръжие. Доставките на газ по газопроводи от Русия през Беларус спряха, а доставките на газ през Украйна постоянно намаляват. Общите потоци на газ от Русия сега са под 30 % от средната стойност на потоците на газ за периода 2016 – 2021 г. Това намаляване на доставките доведе до рекордно високи и нестабилни цени на енергията, което от своя страна увеличава инфлацията и създава риск от по-нататъшен икономически спад в Европа.
- (2) В този контекст Комисията, в следствие на съобщението си от 8 март 2022 г., озаглавено „REPowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени“, представи на 18 май 2022 г. план REPowerEU с цел да се сложи край на зависимостта на Съюза от руските изкопаеми горива – възможно най-скоро и най-късно до 2027 г. За да се постигне тази цел, в плана REPowerEU се определят мерки, свързани с икономии на енергия и енергийната ефективност, и се предлага ускорено внедряване на екологично чиста енергия, която да замени изкопаемите горива в домовете, промишлеността и производството на електроенергия. Допълнителни мерки по отношение на доставките може да включват, наред с другото, по-добра координация на закупуването на газ и улесняване на съвместното закупуване от европейски участници на международния пазар на природен газ, както и максимални усилия за запазване на мощностите за производство на електроенергия, които не разчитат на газови доставки от внос.
- (3) Съюзът предприе допълнителни мерки, за да повиши степента си на готовност за справяне с прекъсването на доставките на газ. Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ беше приет с цел да се гарантира запълването на подземните съоръжения за съхранение на газ за идните зимни сезони.
- (4) Освен това през февруари 2022 г. и през май 2022 г. Комисията извърши задълбочен преглед на всички национални планове за действие при извънредни ситуации, както и задълбочено наблюдение на ситуацията по отношение на сигурността на доставките. Мерките, предприети от Съюза от февруари 2022 г. насам, имаха за цел да се осигури възможност за постепенно пълно преустановяване на използването на руски газ до 2027 г. и да се намалят рисковете, произтичащи от евентуално следващо сериозно прекъсване на доставките.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ (ОВ L 173, 30.6.2022 г., стр. 17).

- (5) Ескалацията на прекъсването на доставките на газ от Русия, която се наблюдава напоследък, обаче показва, че е налице значителен риск в близко бъдеще да настъпи внезапно и едностранно пълно спиране на руските доставки на газ. Поради това Съюзът следва да предвиди такъв риск и да се подготви, в дух на солидарност, за вероятността от пълно прекъсване на доставките на газ от Русия във всеки момент. Необходими са незабавни изпреварващи действия, за да се предвидят евентуални по-нататъшни ходове, водещи до прекъсвания, и да се укрепи устойчивостта на Съюза спрямо бъдещи сътресения. С координирани действия на равнището на Съюза може да се предотвратят сериозни вреди за икономиката и гражданите, произтичащи от евентуално прекъсване на доставките на газ.
- (6) В действащата понастоящем правна рамка за сигурност на доставките на газ, установена с Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾, не е предвиден адекватен отговор за случай на прекъсвания от страна на значим доставчик на газ за повече от 30 дни. Липсата на правна рамка за такова прекъсване поражда риск от неkoordinирани действия на държавите членки, което може да застраши сигурността на доставките в съседните държави членки и да създаде допълнителна тежест за промишлеността и потребителите в Съюза.
- (7) В своята резолюция от 7 април 2022 г. относно заключенията от заседанието на Европейския съвет на 24 и 25 март 2022 г., Европейският парламент призова да се представи план за продължаване на гарантирането на сигурността на енергийните доставки за Съюза в краткосрочен план. На заседанията си на 31 май и 23 юни 2022 г. Европейският съвет поиска от Комисията да представи спешно предложения за повишаване на готовността за евентуално сериозно прекъсване на доставките, за да се гарантират енергийните доставки на достъпни цени. В резултат на това искане на Европейския съвет, Комисията проучва, заедно с международните партньори на Съюза, начини за ограничаване на растящите цени на енергията, включително осъществимостта на въвеждането навременни тавани на цените на вноса, когато е подходящо. Комисията също така продължава работата по оптимизиране на функционирането на европейския пазар на електроенергия – включително въздействието, което му оказват цените на газа, така че той да е по-добре подготвен да устои на бъдеща прекомерна нестабилност на цените, да доставя електроенергия на достъпни цени и да бъде в пълно съответствие с една декарбонизирана енергийна система, като същевременно се запазят целостта на единния пазар, стимулите за екологичния преход и сигурността на доставките и се избегнат несъразмерните бюджетни разходи.
- (8) По силата на член 122, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съветът, по предложение на Комисията и в дух на солидарност между държавите членки, може да вземе решение относно мерките, съобразени с икономическата ситуация, и по-конкретно ако възникнат сериозни затруднения при снабдяването с определени продукти, а именно в областта на енергетиката. Рискът от пълно спиране на руските доставки на газ до края на 2022 година представлява такава ситуация.
- (9) Като се има предвид непосредственият риск от прекъсване на доставките на газ за Съюза, необходимо е сега държавите членки да предприемат мерки за намаляване на търсенето си преди зимния сезон на 2022 – 2023 г. Такова доброволно намаляване на търсенето ще допринесе по-специално за запълването на капацитета за съхранение, който няма да бъде изчерпан до края на зимния сезон на 2022 – 2023 г. и следователно ще позволи на държавите членки да преодолеят възможните студове през февруари и март 2023 г. и ще улесни запълването на съоръженията за съхранение на газ, за да се гарантират адекватни равнища на сигурност на доставките за зимния сезон на 2023 – 2024 г. Намаляването на търсенето на газ ще спомогне също така да се гарантира адекватно предлагане и да се понижат цените на енергията в полза на потребителите в Съюза. Поради това мерките за намаляване на търсенето, предприети на равнището на Съюза, ще бъдат от полза за всички държави членки, като намалят риска от по-съществено въздействие върху техните икономики.
- (10) В обема на доброволното намаляване на търсенето се вземат предвид търсените количества газ, които биха били изложени на риск от недостиг в случай на пълно прекъсване на руските доставки на газ. Усилието за намаляване следва да бъде еднакво за всички държави членки въз основа на сравнение със средното потребление на всяка държава членка през последните пет години.
- (11) Възможно е мерките за доброволно намаляване на търсенето сами по себе си да не са достатъчни за гарантиране на сигурността на доставките и функционирането на пазара. Поради това за да се отговори своевременно на специфичните предизвикателства, свързани с продължаващото и очаквано сериозно влошаване на недостига на доставки на газ, и да се избегнат нарушения между държавите членки, е необходимо да се създаде нов инструмент, въвеждащ възможността за задължително намаляване на търсенето на газ за всички държави членки. Той следва да започне да функционира достатъчно време преди есента на 2022 г. В рамките на този инструмент Съюзът може, по предложение на Комисията, да обяви състояние на тревога в Съюза чрез решение за изпълнение. Предоставянето на

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

изпълнителни правомощия на Съвета адекватно отчита политическия характер на решението за задействане на задължение за задължително намаляване на търсенето в целия Съюз и неговите хоризонтални последици за държавите членки. Преди да представи такова предложение, Комисията следва да се консултира със съответните рискови групи, посочени в приложение I към Регламент (ЕС) 2017/1938 („рискови групи“), и Координационната група по природния газ (КППГ), създадена съгласно същия регламент. Състояние на тревога в Съюза следва да се обяви само в случай че мерките за доброволно намаляване на търсенето се окажат недостатъчни за справяне с риска от сериозен недостиг на доставки. Следва да бъде предоставена възможност пет или повече компетентни органи на държави членки, които са обявили състояние на тревога на национално равнище съгласно член 11, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2017/1938, да поискат от Комисията да представи на Съвета предложение за обявяване на състояние на тревога в Съюза.

- (12) Състоянието на тревога в Съюза следва да служи като показател на специфично за Съюза ниво на опасност, което следва да задейства задължително намаляване на търсенето, независимо от националните нива на опасност, определени в член 11, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1938. След обявяването на състояние на тревога в Съюза държавите членки следва да намалят своето потребление на газ в рамките на предварително определен период. В обема на задължителното намаляване на търсенето следва да се вземат предвид търсените количества газ, които биха били изложени на риск в случай на пълно прекъсване на руските доставки на газ за Съюза, и следва да се вземе изцяло предвид всяко намаляване на търсенето, което вече е постигнато. Количеството на задължителното намаляване на търсенето следва да е съобразено и с нивото на запълване на съоръженията за съхранение на газ, докладвано съгласно член 6г, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938, развоя по отношение на диверсификацията на източниците на газ, включително доставките на втечнен природен газ (ВПП), и развоя по отношение на заменяемостта на горивата в Съюза.
- (13) Намаляването на търсенето, постигнато от държавите членки преди обявяването на състояние на тревога в Съюза, ще бъде отразено в обема на задължителното намаляване на търсенето.
- (14) Като се имат предвид значителните нарушения на вътрешния пазар, които е вероятно да възникнат, ако държавите членки реагират по некоординиран начин на потенциално или действително по-нататъшно прекъсване на руските доставки на газ, от решаващо значение е всички държави членки да намалят своето търсене на газ в дух на солидарност. Поради това всички държави членки следва да постигнат целите по отношение на доброволното и задължителното намаляване на търсенето. Въпреки че някои държави членки биха могли да бъдат изложени в по-голяма степен на последиците от прекъсване на руските доставки на газ, неблагоприятно засегнати биха могли да бъдат всички държави членки и те всички биха могли да допринесат за ограничаването на икономическите вреди, причинени от такова прекъсване – чрез освобождаване на допълнителни количества газ, транспортиран по газопроводи, или товари с ВПП, които може да бъдат използвани от държави членки, изпитващи значителен недостиг на газ, чрез положителното въздействие върху цените на газа, което вероятно ще има намаляването на търсенето или чрез избягване на нарушения на пазара поради некоординирани и противоречащи си мерки за намаляване на търсенето. Ето защо настоящият регламент отразява принципа на енергийна солидарност, който наскоро беше потвърден от Съда на Европейския съюз като основен принцип на правото на Съюза ⁽³⁾.
- (15) Някои държави членки обаче, поради своето специфично географско положение или физическа ситуация, например липса на синхронизация с европейската електроенергийна система, или липса на пряка свързаност с взаимосвързаната газова система на друга държава членка, не са в състояние да освободят значителни количества газ, транспортиран по газопроводи, в полза на други държави членки. Поради това на държавите членки следва да се даде възможност да се позоват на едно или повече основания за ограничаване на техните задължения за намаляване на търсенето. Заинтересованите държави членки следва да се ангажират да положат всички усилия за отстраняване на дефицитите на междусистемните връзки възможно най-скоро.
- (16) С Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ се въвежда рамка за съвместна работа в регионална среда на държавите членки и съответните заинтересовани страни за разработване на по-добре свързани енергийни мрежи с цел по-специално свързване на регионите, които понастоящем са изолирани от европейските енергийни пазари, и укрепване на съществуващи и насърчаване на нови трансгранични междусистемни връзки. Трансграничните междусистемни връзки допринасят силно за сигурността на доставките. В светлината на настоящото прекъсване на доставките на газ от Русия тези трансгранични междусистемни връзки играят ключова роля за гарантиране на функционирането на вътрешния енергиен пазар и за разпределянето на газ за други държави членки в дух на солидарност. В този контекст държавите членки следва да продължат усилията си за подобряване на интеграцията на своите мрежи, включително чрез оценка на потенциалното увеличаване на новия трансграничен междусистемен капацитет в съответствие с целите на Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Решение на Съда от 15 юли 2021 г., *Германия/Полша*, дело C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45).

- (17) За да се улеснят усилията на държавите членки за изпълнението на целите на Регламент (ЕС) 2022/1032 по отношение на съхранението на газ, обемът газ, използван от държавите членки за съхранение над междинната цел за 1 август 2022 г., също следва да бъде взет предвид за целите на определяне на обема на тяхното задължително намаляване на търсенето.
- (18) Освен това, за да се отчете надлежно силната зависимост от газ на критичните отрасли на държавите членки, държавите членки следва да могат да изключат потреблението на газ в тези отрасли, когато се определя обемът на задължителното им намаляване на търсенето. Наблюдението от страна на Комисията следва да гарантира, че националните ограничения не водят до неоправдани изкривявания на вътрешния пазар. Държавите членки следва също така да могат да ограничат обема на своето задължително намаляване на търсенето, когато такова ограничаване е необходимо за максимизиране на доставките на газ за други държави членки и когато са в състояние да представят доказателства, че капацитетът на междусистемните им връзки за износ към други държави членки или вътрешната им инфраструктура за ВПП се използват за пренасочване на газ към други държави членки в най-голяма степен. Комисията следва да следи дали условията за прилагане на тези дерогации са изпълнени.
- (19) Държавите членки, в контекста на специфичните условия на търсенето от взаимосвързани държави членки, следва да могат временно да ограничат задължителното намаляване на търсенето, когато това е необходимо, за да се гарантира сигурността на енергийните доставки, включително когато дадена държава членка е изправена пред криза в електроснабдяването, както е посочено в Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾. Следва също така да се вземат предвид капацитетът за съхранение и нивото на съхранение над междинната цел, посочена в приложение Ia към Регламент (ЕС) 2017/1938.
- (20) Държавите членки следва да имат право да избират подходящи мерки за постигане на намаляването на търсенето. Когато определят подходящи мерки за намаляване на търсенето и дават приоритет на групи клиенти, държавите членки следва да вземат под внимание използването на мерките, посочени от Комисията в съобщението ѝ от 20 юли 2022 г., озаглавено „Save gas for a safe winter“ („Спестяване на газ за подсигуряване на зимата“). Държавите членки следва по-специално да обмислят икономически ефикасни мерки, например търгове или тържни схеми, чрез които могат да стимулират намаляването на потреблението по икономически ефикасен начин. Мерките, предприети на национално равнище, може да включват и финансови стимули или компенсации за засегнатите участници на пазара.
- (21) Всички мерки, взети от държавите членки за постигане на намаляване на търсенето, трябва да са в съответствие с правото на Съюза, и по-специално с Регламент (ЕС) 2017/1938. По-специално, тези мерки следва да са необходими, ясно определени, прозрачни, пропорционални, недискриминационни и проверими, и следва да не нарушават ненужно конкуренцията или правилното функциониране на вътрешния пазар на газ и да не излагат на опасност сигурността на доставките на газ на други държави членки или на Съюза. Необходимо е да се вземат предвид интересите на защитените клиенти и в контекста на газоснабдяването на централизираните отоплителни инсталации в случаите на криза, свързана със сигурността на доставките.
- (22) За да се гарантира, че мерките за намаляване на търсенето се прилагат по координиран начин, държавите членки следва да установят редовно сътрудничество в рамките на всяка от съответните рискови групи. Държавите членки имат право да договорят мерките за координиране, които са най-подходящи за даден регион. Комисията и КППГ следва да могат да имат поглед върху националните мерки, прилагани от държавите членки, и да споделят най-добри практики за координиране на мерките в рамките на рисковите групи. Държавите членки следва да използват и други органи, за да координират действията си.
- (23) За да се гарантира, че националните планове за действие при извънредни ситуации отразяват предвидените в настоящия регламент мерки за доброволно или задължително намаляване на търсенето, компетентният орган на всяка държава членка следва да предприеме необходимите стъпки, така че националният план за действие при извънредни ситуации, изготвен съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2017/1938, да бъде актуализиран до 31 октомври 2022 г. Като се има предвид краткият срок, в който трябва да се извърши актуализацията, координационните процедури съгласно член 8, параграфи 6 – 11 от Регламент (ЕС) 2017/1938 следва да не се прилагат. Всяка държава членка обаче следва да се консултира с другите държави членки относно актуализацията на националния си план за действие при извънредни ситуации. Комисията следва да свика рисковите групи, КППГ или други съответни органи, за да бъдат обсъдени потенциални въпроси, свързани с мерките за намаляване на търсенето.

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 1).

- (24) Редовното и ефективно наблюдение и докладване е от съществено значение за оценката на напредъка, постигнат от държавите членки при прилагането на мерките за доброволно и задължително намаляване на търсенето, за измерването на социалното и икономическото въздействие на тези мерки, както и за въздействието върху заетостта. Компетентният орган на всяка държава членка или друга организация, определена от държавата членка, следва да наблюдава намаляването на търсенето, постигнато на нейната територия, и редовно да докладва резултатите на Комисията. КГПГ следва да подпомага Комисията при наблюдението на изпълнението на задълженията за намаляване на търсенето.
- (25) За да се предотвратят значителни икономически вреди за Съюза като цяло, от решаващо значение е всяка държава членка да намали търсенето си след обявяването на състояние на тревога в Съюза. Това намаляване ще гарантира наличието на достатъчно газ за всички дори през зимата. Намаляването на търсенето в Съюза е израз на принципа на солидарност, залегнал в ДФЕС. Поради това е оправдано също така Комисията да следи строго за извършването на задължителното намаляване на търсенето от държавите членки. За Комисията следва да бъде възможно, в случай че установи риск дадена държава членка да не успее да изпълни задължението си за задължително намаляване на търсенето, да поиска от тази държава членка да представи план, определящ стратегията и мерките за ефективно постигане на задължителното намаляване на търсенето. Тази държава членка следва надлежно да вземе предвид всички коментари и предложения, направени от Комисията по отношение на посочения план.
- (26) Тъй като принципът на солидарност дава на всяка държава членка правото да получи подкрепа от съседни държави членки при определени обстоятелства, държавите членки, които искат такава подкрепа, следва също да действат в дух на солидарност, когато става въпрос за намаляване на вътрешното търсене на газ. Поради това, когато отправят искане за мярка за солидарност съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2017/1938, държавите членки следва да са приложили всички подходящи мерки за намаляване на търсенето на газ. Комисията следва да може да изиска от държавата членка, отправила искане за мярка за солидарност, да представи план с мерки за постигане на евентуално допълнително намаляване на търсенето. Тази държава членка следва надлежно да се вземе предвид становището на Комисията.
- (27) Комисията следва да информира редовно Европейския парламент и Съвета за изпълнението на настоящия регламент.
- (28) Като се има предвид непосредствената опасност за сигурността на доставките на газ, породена от руската военна агресия срещу Украйна, настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност.
- (29) Предвид извънредния характер на мерките, установени с настоящия регламент, той следва да се прилага за срок от една година след влизането му в сила. До 1 май 2023 г. Комисията следва да докладва на Съвета за неговото функциониране и, ако е целесъобразно, може да предложи удължаване на срока на прилагането му.
- (30) Доколкото целта на настоящия регламент не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, но може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и обхват

С настоящия регламент се установяват правила за справяне със ситуация на сериозни затруднения в областта на доставките на газ, с цел да се гарантира сигурността на доставките на газ в Съюза, в дух на солидарност. Тези правила включват подобрена координация, наблюдение и докладване относно националните мерки за намаляване на търсенето на газ и възможността Съветът да обяви, въз основа на предложение от Комисията, състояние на тревога в Съюза под формата на специфично за Съюза ниво на опасност, с което се задейства задължение за задължително намаляване на търсенето в целия Съюз.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „компетентен орган“ означава определен от държава членка национален правителствен орган или национален регулаторен орган, който осигурява изпълнението на мерките, предвидени в Регламент (ЕС) 2017/1938;
- 2) „състояние на тревога в Съюза“ означава специфично за Съюза ниво на опасност, което води до задължително намаляване на търсенето и което не е свързано с никое от нивата на опасност съгласно член 11, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1938;
- 3) „потребление на газ“ означава цялостното доставяне на природен газ за дейностите на територията на дадена държава членка, включително крайното потребление на домакинствата, промишлеността и производството на електроенергия, но като се изключва, наред с другото, газът, използван за запълване на капацитета за съхранение, в съответствие с определението за „доставяне, преобразуване и потребление на газ“, използвано от Комисията (Евростат);
- 4) „суровина“ означава неенергийна употреба на природния газ, както е посочено в изчисленията за енергийните баланси на Комисията (Евростат);
- 5) „референтно потребление на газ“ означава обемът на средното потребление на газ на държавата членка през референтния период; за държавите членки, в които потреблението на газ се е увеличило най-малко с 8% в периода от 1 август 2021 г. до 31 март 2022 г. в сравнение със средното потребление на газ по време на референтния период, „референтно потребление на газ“ означава единствено обемът на потребление на газ в периода от 1 август 2021 г. до 31 март 2022 г.;
- 6) „референтен период“ означава периода от 1 август до 31 март през петте поредни години, предшестващи датата на влизане в сила на настоящия регламент, като се започне от периода от 1 август 2017 г. до 31 март 2018 г.;
- 7) „междинна цел“ означава междинната цел, посочена в приложение Ia към Регламент (ЕС) 2017/1938.

Член 3

Доброволно намаляване на търсенето

Държавите членки полагат всички възможни усилия за намаляване на своето потребление на газ в периода от 1 август 2022 г. до 31 март 2023 г. най-малко с 15% в сравнение с средното си потребление на газ в периода от 1 август до 31 март през петте поредни години, предхождащи влизането в сила на настоящия регламент („доброволно намаляване на търсенето“). Членове 6, 7 и 8 се прилагат към тези мерки за доброволно намаляване на търсенето.

Член 4

Обявяване на състояние на тревога в Съюза от страна на Съвета

1. Съветът, въз основа на предложение от Комисията, чрез решение за изпълнение, може да обяви състояние на тревога в Съюза.
2. Комисията представя предложението за такава тревога в Съюза когато счете, че съществува значителен риск от сериозен недостиг на доставки на газ или когато има извънредно голямо търсене на газ, така че мерките по член 3 не са достатъчни и това води до значително влошаване на доставките на газ в Съюза, но когато пазарът е в състояние да се справи с прекъсването без да е необходимо да се прибегва до непазарни мерки.
3. Комисията също представя предложение до Съвета за обявяване на състояние на тревога в Съюза, в случаите, когато пет или повече компетентни органа, които са обявили тревога на национално равнище съгласно член 11, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2017/1938, поискат това.

4. Съветът, като действа с квалифицирано мнозинство, може да измени предложението на Комисията.
5. Преди да представи предложение до Съвета за обявяване на състояние на тревога в Съюза, Комисията се консултира със съответните рискови групи, посочени в приложение I към Регламент (ЕС) 2017/1938 („рискови групи“), и с Координационната група по природния газ (КГПГ), създадена с член 4 от посочения регламент.
6. Въз основа на предложение на Комисията Съветът може, чрез решение за изпълнение, да обяви край на състоянието на тревога в Съюза и на задълженията по член 5. Комисията представя на Съвета предложението за такова решение за изпълнение, когато тя счете, след оценка, че основанието за тревога в Съюза вече не оправдава поддържането на състояние на тревога, и след консултация със съответните рискови групи и КГПГ.

Член 5

Задължително намаляване на търсенето в случай на състояние на тревога в Съюза

1. Когато Съветът обяви състояние на тревога в Съюза, всяка държава членка намалява своето потребление на газ в съответствие с параграф 2 („задължително намаляване на търсенето“).
2. За целите на задължителното намаляване на търсенето, докато е обявена тревога в Съюза, потреблението на газ във всяка държава членка в периода от 1 август 2022 г. до 31 март 2023 г. („период на намаляване“) е с 15% по-ниско в сравнение с референтното ѝ потребление на газ. Всяко намаляване на търсенето, постигнато от държавите членки по време на периода преди обявяването на тревога в Съюза, се взема предвид за целите на задължителното намаляване на търсенето.
3. Държава членка, чиято електроенергийна система е синхронизирана само с електроенергийната система на трета държава, е освободена от прилагането на параграф 2, в случай че е десинхронизирана от системата на тази трета държава, докато от тази държава членка се изисква да предоставя на оператора на електропреносната система услуги на изолираната електроенергийна система или други услуги, за да се гарантира безопасната и надеждна експлоатация на електроенергийната система.
4. Държава членка се освобождава от прилагането на параграф 2, докато посочената държава членка не е пряко свързана с взаимосвързаната газопреносна система на която и да е друга държава членка.
5. Дадена държава членка може да ограничи референтното потребление на газ, използвано за изчисляване на целта за задължително намаляване на търсенето съгласно параграф 2, с обема газ, равен на разликата между своята междинна цел за 1 август 2022 г. и действителния обем на съхранявания газ на 1 август 2022 г., ако тя изпълнява междинната цел към тази дата.
6. Дадена държава членка може да ограничи референтното потребление на газ, използвано за изчисляване на целта за задължително намаляване на търсенето съгласно параграф 2, с обема газ по време на референтния период, използван като суровина.
7. Дадена държава членка може да ограничи задължителното намаляване на търсенето с 8 процентни пункта, при условие че докаже, че свързаността ѝ с други държави членки, измерена в чист капацитет за технически износ в сравнение с годишното ѝ потребление на газ през 2021 г. е под 50 % и че капацитетът по междусистемните връзки с другите държави членки реално е бил използван за транспортирането на газ на равнище от най-малко 90% в продължение на поне един месец преди нотифицирането на дерогацията, освен ако държавата членка може да покаже, че е нямало търсене и капацитетът е бил максимизиран и че нейните национални съоръжения за втечен природен газ са търговски и технически готови да пренасочат газ към други държави членки до обемите, изисквани от пазара.
8. Дадена държава членка, която е изправена пред криза в електроснабдяването, може временно да ограничи задължителното намаляване на търсенето съгласно параграф 2 до равнището, необходимо за смекчаване на риска за електроснабдяването, ако не съществуват други икономически алтернативи, които да заменят газа, необходим за производството на електроенергия, без сериозно да се застраши сигурността на доставките. В такъв случай държавата членка нотифицира причините за ограничението и предоставя достатъчно доказателства за извънредните обстоятелства, които оправдават ограничението. Ако е необходимо, държавата членка актуализира плана за готовност за справяне с рискове съгласно член 10 от Регламент (ЕС) 2019/941.

9. Държавата членка нотифицира Комисията за решението си да ограничи задължителното намаляване на търсенето съгласно параграфи 5, 6, 7 и 8 и представя необходимите доказателства, че са спазени условията за ограничаване на задължителното намаляване на търсенето. Нотификацията във връзка с параграфи 5, 6 и 7 може да бъде направена още след влизането в сила на настоящия регламент и не може да бъде направена по-късно от две седмици след обявяването на състояние на тревога в Съюза. Нотификацията във връзка с параграф 8 може да бъде направена не по-късно от две седмици след като е възникнало положението на криза в електроснабдяването, посочено в същия параграф. Държавата членка също така уведомява рисковите групи и КППГ за намерението си.

10. Въз основа на нотификацията и след консултиране с рисковите групи и с КППГ Комисията прави оценка дали са изпълнени условията за ограничение съгласно параграфи 5, 6, 7 и 8. В случай че Комисията установи, че дадено ограничение не е оправдано, тя приема становище, в което се посочват причините, поради които държавата членка следва да премахне или измени ограничението на задължителното намаляване на търсенето. Това становище се приема не по-късно от 30 работни дни след пълната нотификация съгласно параграф 9.

11. В случаите, когато условията за ограничение на задължителното намаляване на търсенето съгласно параграфи 5, 6, 7 и 8 вече не са изпълнени, държавата членка прилага задължителната цел за намаляване на търсенето съгласно параграф 2.

12. Комисията постоянно наблюдава дали са изпълнени условията за ограничение на задължителното намаляване на търсенето съгласно параграфи 5, 6, 7 и 8.

13. Членове 6, 7 и 8 се прилагат за мерките за задължително намаляване на търсенето, без да се засягат съществуващите дългосрочни договори.

Член 6

Мерки за постигане на намаляване на търсенето

1. Държавите членки са свободни да избират подходящите мерки за намаляване на търсенето. Мерките, посочени в членове 3 и 5, са ясно дефинирани, прозрачни, пропорционални, недискриминационни и проверими. При избора на мерките държавите членки вземат под внимание принципите, залегнали в Регламент (ЕС) 2017/1938. Мерките по-специално трябва:

- а) да не нарушават ненужно конкуренцията или правилното функциониране на вътрешния пазар на газ;
- б) да не застрашават сигурността на доставките на газ на други държави членки или на Съюза;
- в) да са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/1938 по отношение на защитените клиенти.

2. Когато предприемат мерки за намаляване на търсенето, държавите членки предвиждат да отдадат приоритет на мерките, които засягат клиентите, различни от защитените клиенти съгласно определението в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2017/1938, като могат също така да изключват тези клиенти от такива мерки въз основа на обективни и прозрачни критерии, които отчитат тяхното икономическо значение, както и, наред с другото, следните елементи:

- а) въздействието на прекъсването върху веригите на доставка, които са от критично значение за обществото;
- б) възможните отрицателни въздействия в други държави членки, по-специално върху веригите на доставка за секторите надолу по веригата, които са от критично значение за обществото;
- в) потенциалните дълготрайни щети за промишлени съоръжения;
- г) възможностите за намаляване на потреблението и заместване на продуктите в Съюза.

3. При вземането на решение относно мерките за намаляване на търсенето държавите членки разглеждат мерки за намаляване на потреблението на газ в електроенергийния сектор, мерки за насърчаване на преминаването към други горива в промишлеността, национални кампании за повишаване на осведомеността и целенасочени задължения за намаляване на отоплението и охлаждането, за насърчаване на преминаването към други горива и намаляване на потреблението в промишлеността.

Член 7

Координиране на мерките за намаляване на търсенето

1. За да се осигури подходящо координиране на мерките за доброволно и задължително намаляване на търсенето съгласно член 3 и член 5, държавите членки си сътрудничат в рамките на всяка от съответните рискови групи.
2. Компетентният орган на всяка държава членка актуализира своя национален план за действие при извънредни ситуации, изготвен съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2017/1938, най-късно до 31 октомври 2022 г., за да отрази мерките за доброволното намаляване на търсенето. Всяка държава членка също така актуализира своя национален план за действие при извънредни ситуации, ако е необходимо, в случай на обявяване на състояние на тревога в Съюза съгласно член 4 от настоящия регламент. Член 8, параграфи 6 – 10 от Регламент (ЕС) 2017/1938 не се прилагат за актуализациите на националните планове за действие при извънредни ситуации, съставени съгласно настоящия параграф.
3. Държавите членки се консултират с Комисията и със съответните рискови групи преди да приемат преразгледаните планове за действие при извънредни ситуации. Комисията може да свиква заседания на рисковите групи и КППГ, като взема под внимание становищата, изразени от държавите членки в този контекст, с цел обсъждане на въпроси, свързани с националните мерки за намаляване на търсенето.

Член 8

Наблюдение и прилагане

1. Компетентният орган на всяка държава членка наблюдава прилагането на мерките за намаляване на търсенето на нейната територия. Държавите членки докладват за постигнатото намаляване на търсенето на всеки два месеца и не по-късно от 15-то число на следващия месец. Рисковите групи и КППГ подпомагат Комисията при наблюдението на доброволното и задължителното намаляване на търсенето.
2. Когато въз основа на докладваните данни за намаляването на търсенето Комисията установи, че има риск дадена държава членка да не може да изпълни задължението за задължително намаляване на търсенето съгласно член 5, Комисията изисква от държавата членка да представи план, определящ стратегия за ефективно постигане на задължението за намаляване на търсенето. Комисията също така изисква от държава членка, която е поискала мяржа за солидарност съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2017/1938, да представи план, определящ стратегията за постигане на евентуално допълнително намаляване на търсенето на газ, в съответствие с член 10, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938. И в двата случая Комисията приема становище с коментари и предложения по представените планове и информира Съвета за своето становище. Въпросната държава членка взема надлежно предвид становището на Комисията.
3. Комисията информира редовно Европейския парламент и Съвета за изпълнението на настоящия регламент.

Член 9

Преглед

До 1 май 2023 г. Комисията извършва преглед на настоящия регламент с оглед на общото състояние на доставките на газ за Съюза и представя на Съвета доклад относно основните констатации от този преглед. Въз основа на този доклад Комисията може по-специално да предложи да се пропължи срока на прилагане на настоящия регламент.

Член 10

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се за срок от една година от влизането му в сила.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 5 август 2022 година.

За Съвета
Председател
М. БЕК
